

ความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขต เทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

The Beliefs in Chinese Astrology Solution of Thai-Chinese in Saensuk Municipality, Chon Buri Province

Yin Saijiao*

ภารดี มหาขันธ์ (Paradee Mahakhan)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความเชื่อเรื่องปีชงของชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีน 2) สภาพปัจจุบันของความเชื่อเรื่องปีชงและวิธีการแก้ปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี 3) ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อเรื่องปีชงและการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) ซึ่งใช้ทั้งการวิจัยเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผลของการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ความเชื่อเรื่องปีชงมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับความเชื่อฮินหยาง ห้าธาตุ กานจือ นักขัตต ศาสนาเต๋า และไท้ส่วย และได้ส่งผลให้เกิดความเชื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของชาวจีน

2. ชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ยังมีความเชื่อเรื่องปีชง และมีวิธีการปฏิบัติหลายอย่างตามความเชื่อเรื่องปีชง แม้ว่าเนื้อหาความเชื่อ

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง ความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

* นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** สาขาวิชาไทยศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

และวิธีการปฏิบัติบางอย่างได้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามกระแสสังคมไทย และบางอย่างผ่อนคลายน้อยลง

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรีมีปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านศาสนา และปัจจัยด้านการพัฒนาการทางการแพทย์

คำสำคัญ: ความเชื่อ, ปีชง, ชาวไทยเชื้อสายจีน, ชลบุรี

Abstract

This study aimed to examine 1) the belief in year of misfortune of the Chinese and the Chinese-Thai, 2) current phenomenon of the belief in Year of Misfortune and the dealing method for the year of misfortune of the Chinese-Thai in Saensuk Municipality, Chon Buri, and 3) the factors affecting the belief and the alternation of the belief in Year of Misfortune of the Chinese-Thai in Saensuk Municipality, Chon Buri. This qualitative study relied on document analysis and field survey methods. The findings were as follow.

1. The beliefs in year of misfortune was closely related to the beliefs in Yin-Yang, FengShui five elements, zodiac, Taoism, and fate gods.

2. The beliefs of year of misfortune had still existed among The Chinese-Thai in Saensuk and the dealing methods were various. And yet the details of the belief and practice of the studied people were deviated in being conformed to trends in Thai society and some practice was obviously less strict.

3. The factors affecting the beliefs in the Year of Fortune of the Chinese-Thai in Saensuk were society and culture, environment, economy, religion, and medical development.

Keywords: Belief, Year of Misfortune, Chinese-Thai People, Chon Buri

บทนำ

ชาวจีนเป็นชนชาติหนึ่งที่มีคติความเชื่ออย่างเหนียวแน่นและปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเป็นนิสัยประจำตัว ดังที่ ฟรีน่า บลูมฟิลด์ (2533, หน้า 11) ให้ข้อสังเกตว่าไม่ว่าชาวจีนจะอพยพไปตั้งถิ่นฐานทำมาหากินอยู่ที่ใดก็ตาม พวกเขาจะนำอุปนิสัยประเพณีของตนไปด้วย โดยที่พยายามจะรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของตนมากบ้างน้อยบ้างตามสภาพ ไม่ว่าจะพวกเขาจะอยู่ในประเทศจีนหรือในฐานะของชาวต่างชาติ วิธีดำเนินชีวิตและความเชื่อต่าง ๆ ของพวกเขาก็ไม่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยและชาวจีนมีความเก่าแก่ยาวนานนับพันปี ชาวจีนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามาติดต่อค้าขายในประเทศไทยเป็นเวลานาน ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 14 และเมื่อถึงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ก็ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในอยุธยาและสมรสกับหญิงไทยแล้วชาวจีนที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยค่อย ๆ กลายเป็นคนไทยไปในที่สุด ปัจจุบันจึงมักมีแต่คนไทยเชื้อสายจีนมากกว่าคนจีนที่ยังรักษาสถานภาพคนต่างด้าวไว้ (สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง เล่ม 4, 2542, หน้า 1, 531) และสมบุรณ์ สุขสำราญ (2530, หน้า 8) ก็ได้กล่าวถึงชาวจีนว่า “ชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยได้นำวัฒนธรรมความเชื่อที่ติดตัวมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต”

ความเชื่อเรื่องปีชงเป็นความเชื่อสำคัญของชาวจีนตั้งแต่โบราณ คำว่า ปีชงมาจากความเชื่อทางโหราศาสตร์ของจีน คำว่า ชง หมายถึงปฏิปักษ์ต่อกัน เป็นพลังบางอย่างที่มองไม่เห็นกระแทกใส่ดวงชะตา จะส่งผลให้เกณฑ์ดวงชะตาตกต่ำในทุกด้าน ชาวจีนจึงเชื่อว่า ผู้ที่เผชิญกับเรื่องปีชงจะมีสิ่งร้าย ๆ เข้ามาในชีวิต จากคำว่า ปีชง ทำให้คนทั่วไปคิดว่าเป็นความเชื่อเกี่ยวกับปีเกิดเท่านั้น แต่อันที่จริงแล้ว ปีชงยังรวมถึง “เวลาชง” “วันชง” และ “เดือนชง” ด้วยนอกจากนี้ ความเชื่อเรื่องปีชงมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับความเชื่ออื่น เช่น กานจื้อ ความเชื่อเรื่องปีนักษัตร ความเชื่อเรื่องห้าธาตุ ความเชื่อให้ส่วย และลัทธิเต๋า เป็นต้น ซึ่งเป็นความเชื่อโบราณของชาวจีนที่มีระบบซับซ้อนมาก ในสมัยโบราณของเมืองจีน ตั้งแต่มีความเชื่อปีชงเกิดขึ้น ผู้คนได้เล่าสืบต่อกันมา ไม่เพียงแต่ได้ส่งผลต่อความคิดของคนทั่วไปเท่านั้น แต่แล้วก็ได้ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของคนทั่วไป และได้เกิดประเพณีหลายอย่างที่เกี่ยวกับกิจกรรมของปีชง ความเชื่อปีชงจึงได้มีประวัติยาวนานเป็นพันปี

ทั้งได้พัฒนามาจนถึงทุกวันนี้ แต่ก็มีเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ได้เจริญรุ่งเรืองในบางครั้ง ในขณะที่เดียวกันก็ตกต่ำในบางยุคสมัย

จังหวัดชลบุรีเป็นพื้นที่ที่มีคนจีนและคนเชื้อสายจีน (ลูกหลานจีน) จัดเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีประชากรจำนวนมาก การที่ชลบุรีมีคนจีน และคนเชื้อสายจีนเข้ามาพำนักอาศัยและประกอบสัมมาชีพเป็นจำนวนมาก (ภารดี มหาพันธ์ และนันท์ชฎามหาพันธ์, 2553, หน้า 20) ดังกล่าว การศึกษาวิจัยเรื่องปีซงจึงน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง และจากการสัมภาษณ์พูดคุยถึงพิธีแก้ปีชงกับผู้คนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรีก็สามารถตั้งสมมติฐานว่า ชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีความเชื่อเรื่องปีชงเป็นจำนวนมาก แต่คนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของเรื่องปีชง นอกจากนี้ยังได้ทราบพบว่า เนื้อหากับวิธีการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องปีชงก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปบ้างตามอิทธิพลต่าง ๆ ของตัวแปรต่าง ๆ

สรุปแล้ว จากการศึกษาค้นหาข้อมูลได้พบว่า คำว่า ปีชงในทัศนะของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “ปีเกิด” เท่านั้น แต่อันที่จริงแล้ว ความเชื่อเรื่องปีชงยังได้รวมถึงเวลาขง วันชง เดือนชง นักชัตรชง และชงกับเทพเจ้าให้ส่วยด้วย ซึ่งเป็นความเชื่อที่มีระบบที่ซับซ้อนและทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อจีนโบราณต่าง ๆ ที่ได้รับสืบทอดกันมา แต่ยังไม่มิงานวิจัยที่ได้รวบรวมข้อมูลด้านนี้ไว้เป็นระบบชัดเจน นอกจากนี้ยังได้พบว่าความเชื่อมีความสำคัญต่อกลุ่มชนต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะป็นชนชาติใดหรือภาษาใดล้วนแต่มีความเชื่อที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของตนเองทั้งสิ้น และจากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและเกิดความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องความเชื่อเรื่อง “ปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี” ให้มีความชัดเจนถูกต้องที่สุดซึ่งเป็นการรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อของชาวไทยเชื้อสายจีนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นระบบอันจะทำให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของความเชื่อที่มีการยึดถือปฏิบัติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้สมาชิกทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เกิดความเข้าใจในพื้นที่ฐานของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และสามารถนำเอาผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงทางวิชาการได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องปีชงของชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีน
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของความเชื่อเรื่องปีชงและวิธีการแก้ปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อเรื่องปีชงและการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

วิธีการวิจัย

1. รูปแบบการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยศึกษาข้อมูลด้านเอกสาร (Documentary research) ที่เกี่ยวข้องและข้อมูลภาคสนาม และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ นำเสนอโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 การศึกษาเอกสาร

ศึกษาจากงานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับงานที่วิจัยและข้อมูลสิ่งพิมพ์ วารสาร บทความต่าง ๆ

2.2 การศึกษาภาคสนาม

การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยลงพื้นที่ตลาดหนองมน เขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี เพื่อทำการศึกษาค้นคว้าความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนที่จะทำการศึกษา โดยแสดงตัวเป็นนิสิตที่มีความสนใจศึกษาและรวบรวมเกี่ยวกับเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนที่ตลาดหนองมน รวมถึงความเชื่อและขั้นตอนการปฏิบัติของพิธีแก้ปีชง และแจ้งความประสงค์ที่จะขอถ่ายภาพขั้นตอนของพิธีแก้ปีชง

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) เป็นรายบุคคล มีวัตถุประสงค์คือ ค้นหาแนวคิดและข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล สัมภาษณ์โดยใช้แนวคำถามที่ถามเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยผู้วิจัยไม่ชี้นำทั้งทางตรงและทางอ้อมกับผู้ให้ข้อมูล แต่อาจขอข้อมูลเพิ่มเติมในบางประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการรายละเอียดเพื่อเชื่อมโยงการสัมภาษณ์ให้เข้าสู่ประเด็นที่ต้องการอย่างลึกซึ้งได้ และตรวจสอบความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลเป็นการตรวจสอบและสรุปประเด็นตามแนวคำถามเป็นระยะ พร้อมทั้งสังเกตพฤติกรรมในการให้ข้อมูลไปพร้อมกันเพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัย

ผู้บอกข้อมูล ผู้วิจัยได้คัดเลือกชาวไทยเชื้อสายจีนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี เป็นผู้บอกข้อมูล โดยได้กำหนดเกณฑ์ผู้บอกข้อมูลดังนี้

2.2.1 เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีบรรพบุรุษเป็นคนจีนและตั้งถิ่นฐานในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี เคยหรือกำลังเข้าร่วมพิธีกรรมแก้ปีชงมีความเชื่อเรื่องปีชง จำนวน 8 คน

2.2.2 เป็นชาวไทยเชื้อสายจีนที่มีบรรพบุรุษเป็นคนจีนและตั้งถิ่นฐานในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี มีความรู้ความเข้าใจเรื่องปีชงมากกว่าคนทั่วไป เช่น ผู้ปฏิบัติพิธีแก้ปีชง จำนวน 8 คน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 นำข้อมูลที่ได้บันทึกไว้ในเครื่องบันทึกเสียงจากการสัมภาษณ์มาถอดความ โดยการสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 3.1 รวมทั้งข้อมูลที่ได้จดบันทึกจากการสัมภาษณ์และการสังเกตมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และวิเคราะห์แยกแยะตามประเด็นที่ศึกษา

3.3 สังเคราะห์เชื่อมโยงเพื่อตอบวัตถุประสงค์แล้วนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analytical Approach)

ผลการวิจัย

1. ความเชื่อเรื่องปีชงของชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีน

ความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนเป็นความเชื่อทางโหราศาสตร์ของจีน คำว่า ชง หมายถึง ความเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน เป็นพลังบางอย่างที่มองไม่เห็น

กระแทกใส่ดวงชะตา จะส่งผลให้เกณฑ์ดวงชะตาตกต่ำในทุกด้าน ความเชื่อเรื่องปีชง มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นกับความเชื่อในหยางและธาตุทั้งห้า รวมทั้งงานจื๊อ (จักรราศี) นักขัตร์ ศาสนาเต๋า และไท่ส่วย ซึ่งเป็นความเชื่อโบราณของชาวจีนที่มีระบบซับซ้อน และส่งผลให้เกิดความเชื่อต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของชาวจีน

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อดังกล่าวคือ

1. ความเชื่อในหยางทำให้เกิดความเชื่อเรื่องธาตุทั้งห้า อันได้แก่ ธาตุไม้ ธาตุไฟ ธาตุดิน ธาตุทอง และธาตุน้ำ ล้วนแต่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทั้งในทางบวกและทางลบ

2. ความเชื่อกานจื๊อ (จักรราศี) จับคู่กับ 12 นักขัตร์ เพื่อใช้นับศักราชแบบจีน เมื่อนำไปเชื่อมโยงกับความเชื่อเรื่องธาตุทั้งห้าด้วย ทำให้เกิดความเชื่อที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน (ชงกัน) และส่งเสริมกันระหว่างปี 12 นักขัตร์ ตามความสัมพันธ์ของธาตุทั้งห้า จึงทำให้เกิดความเชื่อเรื่องปีชงอย่างที่มีข้อมูลดังกล่าว ได้สรุปเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 1 12 กิ่งดิน นักขัตร์ และธาตุทั้งห้า

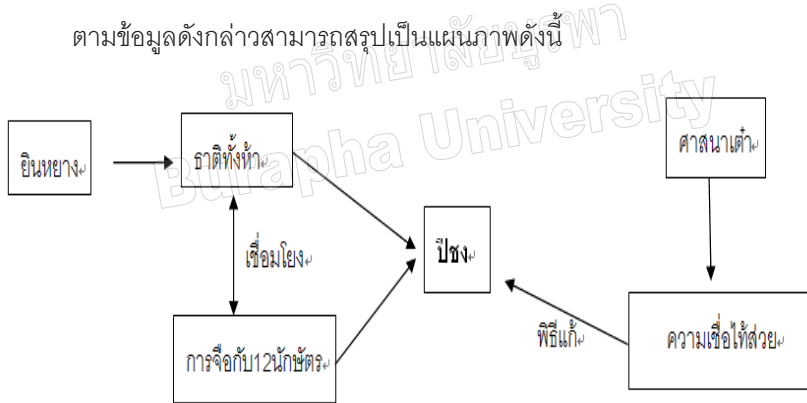
นักขัตร์	ธาตุ	นักขัตร์	ธาตุ
หนู	น้ำ	วัว	ดิน
เสือ	ไม้	กระต่าย	ไม้
มังกร	ดิน	งู	ไฟ
ม้า	ไฟ	แพะ	ดิน
ลิง	ทอง	ไก่	ทอง
สุนัข	ดิน	หมู	น้ำ

ตามความเชื่อเรื่องธาตุทั้งห้าเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน เห็นได้ชัดว่า ระหว่าง 12 นักขัตร์ได้เกิดความสัมพันธ์ที่พิฆาตกัน เช่น ธาตุน้ำควบคุมธาตุไฟ ดังนั้น หนูกับงู มีความสัมพันธ์ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน หรือชงกัน ซึ่งคือความเชื่อเรื่องปีชงนั่นเอง

3. ศาสนาเต๋าส่งผลให้เกิดเทพเจ้าไท่ส่วย (เทพเจ้าแห่งอายุชั้นชาหรือเทพเจ้าคุ้มครองดวงชะตา) เทพเจ้าไท่ส่วยได้เชื่อมโยงกับความเชื่อเรื่องปีชง ส่งผลทำให้เกิดวิธีการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อแก้ปีชง บุคคลในโลกนี้จะสัมผัสกับเทพเจ้าไท่ส่วย 2 องค์

องค์แรกคือ มูหิมิงไห้ส่วย ซึ่งเป็นองค์ไห้ส่วยที่ประจำชะตาชีวิต เช่น คนที่เกิดปี 2514 หรือปีซิงไห้ มูหิมิงไห้ส่วยคือ ซิงไห้ไห้ส่วย แม่ทัพเย่เจียน เทพองค์นี้จะดูแลชีวิตความเป็นอยู่ ความเป็นความตายไปตลอดชีวิต ส่วนอีกองค์หนึ่งคือ จื่อเหนียนไห้ส่วย หรือตงเหนียนไห้ส่วย หรือฮิวสิงไห้ส่วย หมายถึง องค์ไห้ส่วยที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกันกับปีชะตาชีวิตของมนุษย์ (ปีซิง) จื่อเหนียนไห้ส่วยจะเพิ่มตามอายุที่เพิ่มขึ้นหมุนเวียนเปลี่ยนไป แต่ละปีมีการเปลี่ยนแปลง มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงนั้น เช่น คนที่เกิดปี 2534 ตามความเชื่อเรื่องธาตุทั้งห้าเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน ได้พบว่า เมื่อถึงปี 2540 จะชงกับจื่อเหนียนไห้ส่วยซึ่งเป็นเทพเจ้าไห้ส่วยตงไฉ่วแม่ทัพใหญ่วางเหวิน

ตามข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปเป็นแผนภาพดังนี้

2. สภาพปัจจุบันของความเชื่อเรื่องปีซิงและวิธีการแก้ปีซิงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

ชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรียังมีความเชื่อเรื่องปีซิงในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้ปรากฏในความเชื่อการมีบุตร การชงกับเทพเจ้าไห้ส่วย การปลูกบ้านและการย้ายบ้าน การแต่งงาน และความตาย สภาพปัจจุบันของความเชื่อเรื่องปีซิงและวิธีการแก้ปีซิงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี มีดังนี้

ตารางที่ 2 ความเชื่อเรื่องปีชงและวิธีการแก้ปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

ปฏิทินชีวิต	เนื้อหาความเชื่อ	วิธีการปฏิบัติเพื่อแก้ชง
การมีบุตร	1. ปีมังกร (มะโรง) เป็นปีที่ดี ปีหมูไม่ค่อยถือเป็นปีดี 2. การมีบุตรในปีชงเป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะบุตรอาจเกิดมาไม่สมบูรณ์ เลี้ยงยาก ก้าวร้าว ไม่สมบูรณ์ สุขภาพไม่ดี	1. ไปไหว้เทพเจ้าในศาลเจ้า ให้คุ้มครอง ปกป้องรักษา 2. ทำพิธีการแก้ชง 3. พาไปทำบุญตามวัดหรือศาลเจ้า 4. ทำความดี 5. นำบุตรที่คลอดไปหาพระ ขอรพให้พระคุ้มครอง 6. แก่เคล็ด โดยยกให้คนอื่นเป็นลูกบุญธรรม ดวงแม่จะได้ไม่เจ็บป่วยบ่อย 7. หาของที่เป็นมงคลให้ติดตัวกับบุตรเพื่อปกป้องรักษาบุตร (สร้อยพระ ยันต์ สายสิญจน์ เป็นต้น)
การชงกับเทพเจ้าให้ช่วย	ปีที่ไม่ถูกกับองค์เทพให้ช่วย เช่น คนที่เกิดปีที่มีปัญหากับองค์ให้ช่วย อาจกระทบกับบารมีของท่าน จะมีสิ่งไม่ดีได้เกิดกับตัวหรือเข้าตัว อาจพบเจอความโชคร้าย สิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่าง ๆ จิตใจ ห่อเหี่ยว	1. ทำอะไรต้องมีสติเสมอ 2. ระวังการเจ็บไข้ สุขภาพไม่ดี 3. เข้าร่วมพิธีแก้ปีชงในศาลเจ้า สถานที่ที่จัดพิธีแก้ปีชงในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข คือศาลเจ้าแม่กวนอิมเซียงตัว ซึ่งตั้งอยู่ในถนนมนต์บาลแสนสุข จังหวัดชลบุรี 4. หลีกเลียงการเข้าร่วมงานเลี้ยง งานศพและงานต่าง ๆ 5. ทำบุญทำทาน 6. ปลอญนกลปลอยปลา 7. ถือนิสิต กินเจ 8. ซื่อโลงศพ 9. ทำบุญสะเดาะเคราะห์
การปลูกบ้านและการย้ายบ้าน	1. ทุกที่มีให้ช่วยคุ้มครองอยู่ การปลูกบ้านต้องเลี้ยงไม้ให้ทับที่อยู่ขององค์ให้ช่วย 2. เจ้าชองบ้านที่กำลังเผชิญกับเรื่องปีชงไม่ควรปลูกบ้านหรือย้ายบ้าน	1. ให้หมอดูมาช่วยดูในการปลูกบ้านหรือย้ายบ้าน ทำตามหลักฮวงจุ้ย 2. นิมนต์พระมาช่วยทำพิธีในการขับไล่สิ่งไม่ดีออกไปจากบ้าน 3. ใช้วันเดือนปีเกิดของคนในบ้านที่ไม่ชงเป็นหลัก ในการประกอบการปลูกบ้านหรือย้ายบ้าน 4. เวลาย้ายบ้านก็เลือกวันที่ไม่ตรงกับดวงชะตาของคนที่จะชงของเจ้าชองบ้าน 5. ไปทำบุญเลี้ยงพระ เพื่อให้ไม่เจอสิ่งไม่ดี

ปฏิทินชีวิต	เนื้อหาความเชื่อ	วิธีการปฏิบัติเพื่อแก้ขง
การแต่งงาน	<p>1. คู่แต่งงานเองต้องเลือกจากพื้นฐานของนักษัตริย์ด้วยเช่นกันว่าจะเข้ากันได้หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน (มีแต่น้อยลง) 2. บางคนถือว่าไม่ควรแต่งงานในปีขง แต่แต่งงานแล้วอาจจะอยู่กินกันไม่รอด ต้องหย่าร้าง ชีวิตหลังแต่งงานมีแต่ความวุ่นวาย บางคนเชื่อว่าผู้หญิงแต่งงานในปีขงได้ เนื่องจากการแต่งงานเป็นเรื่องมงคล ช่วยผู้หญิงหนึ่งขงได้ แต่ผู้ชายแต่งงานในปีขงไม่ได้</p>	<p>1. เคารพนักษัตริย์ของคนขงที่ไปแก้ขงที่ศาลเจ้า เพื่อทำพิธีในการแก้ขง 2. ทำบุญตามวัด 3. เคารพวันเดือนปีเกิดของพ่อแม่บ่าวสาวไปหาฤกษ์แต่งงานแทนวันเดือนปีเกิดของบ่าวสาวที่ขง 4. แก้ด้วยการหานักษัตริย์ของคนขงมาตั้งทางทิศใต้ แก่สิ่งไม่ได้และทำบุญด้วยกล้วย ส้มสองลูก ดอกกรัก มาถวายพระที่บ้านและพระประธานในโบสถ์ 5. หาแจกันแดง ดอกไม้ชมพูไว้ทางทิศใต้และทำบุญ อุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร 6. นิมนต์พระมาสวด 7. ให้อาหารศาลเจ้าก่อนแต่งงาน</p>
ความตาย	<p>1. งานศพเป็นงานที่ไม่เป็นมงคลคนที่กำลังเผชิญเรื่องปีขงไม่ควรเข้าร่วมงานศพ คนที่ขงจะมีเรื่องไม่ดีเข้าตัวได้ง่าย อาจป่วยหรือเสียชีวิตตามคนตายไปได้ 2. ที่ตั้งหลุมฝังศพเฉียงไม่ให้ทับที่อยู่ขององค์ให้ส่วย</p>	<p>1. พกยันต์ สายสิญจน์จากวัดหรือศาลเจ้า 2. พกใบทับทิมไปด้วย 3. อยู่ให้ห่างศพหรือผู้ตายให้มากที่สุด 4. หลีกเฉียงไม่ไปเวลาฝังศพหรือเผาศพ 5. ห้อยพระติดตัวเสมอ 6. ไม่ควรไปวางดอกไม้ ไม่กินของงานศพ 7. เมื่อกลับจากงานถึงบ้านควรรีบอาบน้ำและล้างหน้าด้วยใบทับทิม</p>

เนื่อหาดังกล่าวมาจากผลการสัมภาษณ์ ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ สกุล	ที่อยู่ของบ้าน	เวลา สัมภาษณ์	ชื่อ สกุล	ที่อยู่ของบ้าน	เวลา สัมภาษณ์
บุคคลที่ปฏิบัติพิธีแก้ปั้งง					
ณัฐรวิณี พรสมบัติ	บ้านเลขที่ 26/15 ถนนบางแสน สาย 2 ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	20/5/2558	เพียงใจ เฉลิมวงศ์	บ้านเลขที่ 3/12 ถนนบางแสน- อ่างศิลา 1 ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	20/2/2558
สมคิด เรืองนาม	บ้านเลขที่ 57/16 ถนนเนตรดี 4 ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	19/2/2558	สุรศักดิ์ มนต์ถาวร	บ้านเลขที่ 152/12 ถนนสันติเกษม ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	19/2/2558
อัครเดช เรืองสุวรรณ	บ้านเลขที่ 64/3 ถนนสุขุมวิท 1 ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	20/2/2558	อนุวัฒน์ พุ่มทองดี	บ้านเลขที่ 64/3 ถนนสุขุมวิท 1 ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	19/2/2558
อมร อภิเมธากุล	บ้านเลขที่ 35/7 ถนนเปรมใจราษฎร์ ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	19/2/2558	สมสรรค์ อิทธิเวสส์	บ้านเลขที่ 261 ถนนลงหาด บางแสน ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	10/10/2559

ชื่อ สกุล	ที่อยู่ของบ้าน	เวลา สัมภาษณ์	ชื่อ สกุล	ที่อยู่ของบ้าน	เวลา สัมภาษณ์
บุคคลทั่วไปที่เข้าร่วมพิธีแก่ปีขง					
ธนาภรณ์ พงศ์แสงเล็ก	บ้านเลขที่ 225/10 ถนนลงหาด บางแสน ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	19/2/2558	นพดล พริ้มงาม	บ้านเลขที่ 168 ถนนสันติเกษม ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	21/2/2558
ยศกร เรืองยศ	บ้านเลขที่ 12/144 ถนนลงหาด บางแสน ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	21/2/2558	ศุภชัย เจนศักดิ์ศรีสกุล	บ้านเลขที่ 135 ถนนลงหาด บางแสน ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	21/2/2558
สุริศักดิ์ ปรีชาญาณวานิช	บ้านเลขที่ 13/6 ถนนสันติเกษม ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	20/2/2558	สมศักดิ์ เจตนสัมฤทธิ์	บ้านเลขที่ 23/44 ถนนเนตรติ1 ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	21/2/2558
สมสินทร์ แซ่จู้	บ้านเลขที่ 31/69 ถนนลงหาด บางแสน ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	21/2/2558	สุวรรณมา วรสินทร	บ้านเลขที่ 163/2 ถนนมาบะยม ตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี	21/2/2558

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อเรื่องปีขงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

3.1 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม

3.1.1 ด้านการผสมผสานทางชาติพันธุ์: ความเชื่อเรื่องปีขงเป็นความเชื่อสำคัญของชาวจีนตั้งแต่สมัยโบราณ หลังจากชาวจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่ไทย การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมทำให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม ความเชื่อดั้งเดิมก็ค่อย ๆ คลายตัวลงเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวผสม ไทย+จีน ในครอบครัวที่พ่อแม่เป็นคนรุ่นใหม่ไม่ได้เอาจารีตประเพณีจีนมาใช้ ทำให้การซึมซับความเชื่อดั้งเดิม

ถูกแทนที่ด้วยวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมตะวันตก จึงทำให้นิเวศความเชื่อและวิถีการปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลง

3.1.2 ด้านการศึกษา: ชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ให้ออกไปเที่ยวหรือเรียนหนังสือเมืองนอกเป็นจำนวนมาก คนรุ่นใหม่ได้ความรู้ทางสังคมศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีมากขึ้น ตลอดจนมีโลกทัศน์หรือวิธีคิดแตกต่างจากคนรุ่นพ่อแม่ จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อเรื่องผีขง นอกจากนี้ ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขไม่มีโรงเรียนจีนด้วย คนรุ่นใหม่ของไทยเชื้อสายจีนจึงได้รับการศึกษาในโรงเรียนไทย ใช้ภาษาไทยเป็นหลัก ดังนั้นชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่พูดภาษาจีนไม่ได้แล้ว จึงทำให้นิเวศความเชื่อเรื่องผีขงผ่อนคลายด้อยลงไป

3.1.3 ด้านการสืบทอดวัฒนธรรมของจีน: ชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นใหม่ ที่เข้าร่วมพิธีแก้ปีขง ส่วนใหญ่ได้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องปีขงจากรุ่นเก่า ในครอบครัวรุ่นเก่าจะเล่าเรื่องปีขงให้ฟัง และปฏิบัติวิธีการแก้ปีขงต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ลูกหลานได้เรียนและปฏิบัติตามรุ่นเก่า จึงทำให้นิเวศความเชื่อปีขงได้สืบทอดถึงรุ่นใหม่ในขณะเดียวกันก็มีอุปสรรคต่าง ๆ ในการสืบทอดความเชื่อ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเรื่องปีขงลงเรื่อย ๆ

3.1.4 ด้านการแพร่กระจายวัฒนธรรม: สำหรับสังคมไทยความเชื่อปีขงของชาวจีนเป็นวัฒนธรรมใหม่ที่เข้ามา นิเวศความเชื่อและวิถีการปฏิบัติต่าง ๆ ที่แก้ปีขงมีความใกล้เคียงกันกับความเชื่อบางอย่างของพุทธศาสนา และได้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของสังคมไทย ซึ่งจะทำให้สามารถมองเห็นพิธีกรรมสำหรับแก้ปีขงเข้าใจง่ายขึ้นด้วย ดังนั้น ชาวไทยแท้ ๆ จำนวนไม่น้อยก็ยอมรับความเชื่อเรื่องปีขงเหมือนกัน จึงทำให้นิเวศความเชื่อปีขงได้แพร่กระจายเข้าไปในสังคมไทย และได้ดำรงอยู่ในสังคมไทยโดยไม่ได้สูญสลายไป

3.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม: ชาวจีนที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานที่ไทย ซึ่งมีสภาพแวดล้อมแตกต่างจากเมืองจีน โดยเฉพาะมีความเชื่อวัฒนธรรมความเชื่อที่แตกต่างกับชาวจีน ชาวจีนจึงต้องปรับตัวเพื่อได้เข้ากับสังคมไทย จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความเชื่อและวิถีการปฏิบัติต่าง ๆ ของชาวจีนดั้งเดิมในหลายลักษณะ

3.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการดำเนินอาชีพ

3.3.1 ด้านการประกอบอาชีพ: ชาวไทยเชื้อสายจีนในเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรีที่เข้าร่วมพิธีแก้ปีชง ส่วนใหญ่ทำอาชีพธุรกิจค้าขาย ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องเผชิญกับความเสี่ยงสูง ดังนั้นพวกเขาอาจต้องการทำพิธีกรรมแก้ปีชงหรือแก้ฮ้างจួយมากกว่าคนอื่นถึงได้สบายใจ บางคนจะทำพิธีแก้ปีชงทั้งในศาลเจ้าจีนและในวัดไทย จึงส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านพิธีกรรมและวิธีการปฏิบัติของความเชื่อเรื่องปีชงอย่างมีนัยสำคัญ

3.3.2 ด้านการลงทุนสร้างศาลเจ้า: ราคาขององค์เทพเจ้าสูงมาก ปกติอยู่ที่องค์ละ 5 หมื่นบาทถึง 1 แสนบาท (ความสูง 60 ซม.) และต้องสั่งซื้อจากเมืองจีน เนื่องจากฝีมือการแกะสลักหินหรือไม้ของช่างคนจีนดี และคนจีนมีความรู้ถึงหน้าตาองค์เทพเจ้าว่ามีลักษณะอย่างไร องค์เทพเจ้าให้ส่วยทั้งหมดมี 60 องค์ ปกติศาลเจ้าเล็กๆ จะไม่มีงบพอไปลงทุนซื้อทั้ง 60 องค์ และไม่มียกประมาณพอไปขยายพื้นที่เพื่อตั้งทั้ง 60 องค์และแทนประดิษฐาน ดังนั้น ศาลเจ้าที่มีองค์ให้ส่วยจำนวนไม่มาก ชาวไทยเชื้อสายจีนก็จะไหว้เทพเจ้าองค์อื่นแทนองค์ให้ส่วย จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิธีการปฏิบัติแก้ปีชง

3.4 ปัจจัยด้านศาสนา: ความเชื่อเรื่องปีชงในเทศบาลแสนสุข จังหวัดชลบุรี เป็นความเชื่อที่ได้ผสมผสานกันความเชื่อในศาสนาเต๋ากับพระพุทธศาสนาเถรวาท ศาสนาเต๋าเป็นศาสนาประเภทหนึ่งที่สำคัญของชาวจีน ชาวจีนที่อพยพเข้ามายังไทยคงได้นำความเชื่อศาสนาเต๋าเข้ามาด้วยกัน อย่างไรก็ตามความเชื่อเรื่ององค์เทพเจ้าให้ส่วยได้มาจากศาสนาเต๋า เมื่อเข้ามาได้รับอิทธิพลของความเชื่อคนไทย (พระพุทธศาสนาเถรวาท) จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบความเชื่อและพิธีกรรมอย่างเห็นได้ชัด

3.5 ปัจจัยด้านการพัฒนาการทางการแพทย์: ในจังหวัดชลบุรีมีโรงพยาบาลและคลินิกเป็นจำนวนมาก ตามแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลแสนสุข เทศบาลจะเพิ่มงบประมาณในด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตและการสาธารณสุข เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีตลอดไป ดังนั้น การหาหมอ การซื้อยารักษาโรคเป็นเรื่องที่สะดวกในชีวิตประจำวันของชาวแสนสุข การพัฒนาการแพทย์ทำให้คนทั่วไปได้รับความรู้ความเข้าใจในเหตุผลที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วย จึงทำให้ความเชื่อบางอย่างค่อยคลายน้อยลง

4. การเปลี่ยนแปลงความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาความเชื่อเรื่องปีชงของชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ได้พบว่า การเปลี่ยนแปลงความเชื่อเรื่องปีชงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี มีดังนี้

ตารางที่ 5 เนื้อหาความเชื่อเรื่องปีชงดั้งเดิม และเนื้อหาความเชื่อเรื่องปีชงที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

	เนื้อหาความเชื่อเรื่องปีชงดั้งเดิม	เนื้อหาความเชื่อเรื่องปีชงที่เกิดการเปลี่ยนแปลง
การมีบุตร	1. นักษัตริย์ของบุตรต้องไม่ชงกับนักษัตริย์ของพ่อแม่ 2. การมีบุตรในปีที่ดี (เช่น ปีมังกร ปีหมู) มีความเชื่อว่า ลูกเกิดในปีหมูหรือปีมังกรจะมีชีวิตที่สมบูรณ์ทำอะไรได้ประสบความสำเร็จ 3. หลีกเลี่ยงการมีบุตรในปีแพะ บุตรเกิดปีแพะจะเป็นปฏิปักษ์กันกับพ่อแม่	1. ความเชื่อเกี่ยวกับนักษัตริย์ของบุตรต้องไม่ชงกับนักษัตริย์ของพ่อแม่ผ่อนคลายน้อยลง 2. ไม่ถือปีหมูเป็นปีดี ไม่ได้เชื่อว่าบุตรเกิดปีแพะจะไม่ดี 3. มีความเชื่อว่าการคลอดบุตรในปีชงเป็นสิ่งที่ไม่ดี ซึ่งเป็นเนื้อหาใหม่ในความเชื่อเรื่องปีชง
การชงกับเทพเจ้าให้สวย	ปีที่ เป็นปฏิปักษ์ต่อกันกับองค์เทพให้สวยส่งผลให้เกณฑ์ดวงชะตาตกต่ำในทุกด้าน	เหมือนเดิม
การปลูกบ้านและการย้ายบ้าน	1. ทุกที่มีองค์ให้สวยคุ้มครองอยู่ การปลูกบ้านต้องเลี้ยงไม้ให้ทับที่อยู่ขององค์ให้สวย 2. หมู มังกร ไก่ ม้า ใน 12 นักษัตริย์ เป็นนักษัตริย์พิเศษที่ชงกับตนเอง ดังนั้นผู้ที่มีนักษัตริย์ดังกล่าวห้ามย้ายบ้านในปีชง ผู้ที่มีนักษัตริย์อื่นย้ายได้โดยไม่ต้องเป็นห่วง	1. การปลูกบ้านจะทำตามดวงจัญอาจไม่เน้นที่อยู่ของให้สวยก็ได้ 2. ผู้ที่เผชิญกับเรื่องปีชง ไม่ว่าจะ เป็นนักษัตริย์อะไร ไม่ควรย้ายบ้านหรือปลูกบ้าน

	เนื้อหาความเชื่อเรื่องปีชงดั้งเดิม	เนื้อหาความเชื่อเรื่องปีชงที่เกิดการเปลี่ยนแปลง
การแต่งงาน	<ol style="list-style-type: none"> 1. คู่แต่งงานเองต้องเลือกจากพื้นฐานของนักษัตริย์ด้วยเช่นกันว่าจะเข้ากันได้หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อกัน 2. ผู้ชายเล็งหาผู้หญิงที่มีนักษัตริย์เป็นแพะกับเสีย ถือว่าผู้หญิงที่มีนักษัตริย์เป็นแพะกับเสียชงกับดวงชะตาพ่อแม่และสามี 3. การเลือกวันแต่งงานโดยอ้างอิงวันเดือนปีเกิดเจ้าบ่าวเจ้าสาว 4. ปีชงแต่งงานไม่ได้ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความเชื่อคู่แต่งงานเองต้องเลือกจากพื้นฐานของนักษัตริย์ด้วยเช่นกันว่าจะเข้ากันได้หรือเป็นปฏิปักษ์กัน ความเชื่อนี้คลายลงน้อยลง 2. ไม่มีความเชื่อว่าไม่แต่งงานกับผู้หญิงที่มีนักษัตริย์เป็นแพะกับเสีย 3. มีความเชื่อว่าผู้หญิงแต่งงานในปีชงได้ เนื่องจากการทำงานเป็นเรื่องมงคล ช่วยผู้หญิงหนึ่งชงได้
ความตาย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ที่มีนักษัตริย์ชงกับผู้เสียชีวิตไม่ควรเข้าร่วมงานศพหรือห้ามจุดเทียนธูปให้ผู้เสียชีวิต 2. หลุมฝังศพควรเลี้ยงทิศที่มีให้ส่วยอยู่ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คนที่กำลังเผชิญเรื่องปีชง ไม่ว่าจะปีชงอะไร ไม่ควรเข้าร่วมงานศพ (ความเชื่อดั้งเดิมแต่กำหนดว่า ผู้ที่มีนักษัตริย์ชงกับผู้เสียชีวิตไม่ควรเข้าร่วมงานศพหรือห้ามจุดเทียนธูปให้ผู้เสียชีวิต) 2. ความเชื่อที่ตั้งหลุมฝังศพเลี้ยงไม่ให้ทับที่อยู่ของค้ให้ส่วยได้คลายลงไป

ตารางที่ 6 วิธีการแก้ปีชงตามหลักปฏิบัติดั้งเดิมและวิธีการปฏิบัติที่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลง

	วิธีการปฏิบัติดั้งเดิม	วิธีการปฏิบัติที่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลง
การมีบุตร	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้หมอดูช่วยตั้งชื่อหรือเปลี่ยนชื่อลูก เช่น ใสตัวอักษรจีน มังกร (龙) ในชื่อของลูก 2. ชื่อเครื่องประดับที่ทำเป็นรูปนักษัตริย์ของลูกให้ติดกับตัวลูก ปกติเป็นเครื่องประดับทำด้วยทองหรือหยก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีวิธีการเพื่อแก้ปีชงที่เยอะกว่าดั้งเดิม เช่น ทำบุญตามวัด เป็นต้น 2. นำของที่เป็นมงคลให้ติดตัวกับลูกเพื่อปกป้องรักษานูตรนั้น เช่น มีพระเครื่อง จี้พระ เป็นต้น ซึ่งเป็นของที่เป็นมงคลในพุทธศาสนาเถรวาท

	วิธีการปฏิบัติดั้งเดิม	วิธีการปฏิบัติ ที่ได้เกิดการเปลี่ยนแปลง
การชงกับ เทพเจ้าให้สวย	1. ไหว้องค์เทพให้สวยในช่วงตรุษจีน 2. ผูกเข็มขัดสีแดง หรือใส่เสื้อสีแดง ทั้งปี (เสื้อสีแดงนั้นต้องเป็นคนอื่น ส่งให้ ซื้อมองไม่ได้) 3. ใส่ทองหรือ หยก หรือใส่เครื่องประดับที่มีรูป องค์ให้สวย ต้องรักษาให้สะอาดด้วย	1. ทำบุญทำทาน ซื่อสัตย์ ถือศีล กินเจ ทำบุญสะเดาะเคราะห์ เป็นวิธี การใหม่เพื่อแก้ปีชง 2. การไหว้เจ้า ไม่ได้กำหนดว่าต้องไหว้เทพเจ้าให้สวย ไหว้องค์ไหนก็ได้ หรือไปไหว้พระ ในวัดไทยก็ได้
การปลูกบ้าน และการย้ายบ้าน	1. ให้หมอดูมาช่วยดูที่อยู่ของให้สวย 2. ปรับแก้ดวงจัญในบ้าน 3. การย้าย บ้านเลือกวันเดือนปีที่ไม่ชงกับ ดวงชะตาเจ้าของบ้าน	มีวิธีการเยาะกว่าดั้งเดิม รวมถึงไป ทำบุญเลี้ยงพระ หรือใช้วันเดือนปีเกิด ของคนในบ้านที่ไม่ชงเป็นหลักในการ ประกอบการปลูกบ้านหรือการย้ายบ้าน
การแต่งงาน	1. เชิญหมอดูเลือกวันแต่งงานให้ ไม่ชงกับดวงชะตาทั้งคู่ 2. แก้ดวงจัญ ในบ้าน 3. คบเพื่อนที่มีนักษัตร หนุนเนื่องกับฝ่ายชายและฝ่ายหญิง 4. คลอดลูกที่มีนักษัตรหนุนเนื่อง กับฝ่ายชายและฝ่ายหญิง	มีวิธีการเยาะกว่าดั้งเดิม เช่น ทำบุญ ตามวัด พระประธานในโบสถ์มาสวด เป็นต้น
ความตาย	1. ในงานศพตั้งป้ายบอกว่าผู้ที่มี นักษัตรอะไรบ้างห้ามเข้าร่วมงานศพ 2. ถ้าเป็นผู้ที่ต้องเข้าร่วมงานศพ ห้ามจุดเทียนธูปให้ผู้เสียชีวิต 3. นำทองหรือหยกติดกับตัวเสมอ ห้ามมองศพ 4. เชิญหมอดูดวงจัญ หลุมฝังศพ ไม่ให้ทับที่อยู่ขององค์ ให้สวย ไม่ชงกับอย่างอื่น	วิธีการใหม่ คือ 1. พกยันต์ สายสิญจน์ จากวัดหรือศาลเจ้า หรือ พกใบทับทิม ไปด้วย เมื่อกลับจากงานศพถึงบ้าน ควรรีบน้ำและล้างหน้าด้วยใบทับทิม หลีกเลี่ยงไม่ไปเวลาฝังศพหรือเผาศพ ห้อยพระติดตัวเสมอ หรือไม่ไปวาง ดอกไม้ ไม่กินของงานศพ 2. การตั้ง หลุมฝังศพจะเน้นบริเวณที่มีภูเขา และมีน้ำ ส่วนเรื่องไม่ให้ทับที่อยู่ของ องค์ให้สวยผ่อนคลายเป็น

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาวิจัยความเชื่อเรื่องปีชงของชาวจีนและชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ได้พบว่า

1.1 ชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ยังมีความเชื่อเรื่องปีชงในชีวิตประจำวัน ซึ่งได้ปรากฏในความเชื่อการมีบุตร การชงกับเทพเจ้าให้ส่วย การปลูกบ้านและการย้ายบ้าน การแต่งงาน และความตาย นอกจากนี้ศาลเจ้าในเทศบาลเมืองแสนสุขคงยังจัดพิธีแก้ปีชงในช่วงตรุษจีน ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นความเข้มแข็งของความเชื่อชาวจีน และได้สอดคล้องกับทัศนะของ ฟรีน่า บลูมฟิลด์ (2533, หน้า 11) ที่ว่า “ไม่ว่าชาวจีนจะอพยพไปตั้งถิ่นฐานที่ใดก็ตามหากินอยู่ที่ใดก็ตามพวกเขาจะนำอุปนิสัยประเพณีของตนไปด้วย โดยที่พยายามจะรักษานับธรรมเนียมประเพณีของตนมาบ้างน้อยบ้างตามสภาพ ไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ในประเทศจีนหรือในฐานะของชาวต่างชาติ วิธีดำเนินชีวิตและความเชื่อต่าง ๆ ก็ไม่แตกต่างกัน”

1.2 ชาวไทยเชื้อสายจีนมีความเชื่อว่า ชง เป็นพลังบางอย่างที่มองไม่เห็น กระแสไหลดวงชะตา จะส่งผลให้เกิดหรือดวงชะตาตกต่ำในทุกด้าน ชาวไทยเชื้อสายจีนจึงเชื่อว่า ผู้ที่เผชิญกับเรื่องปีชงจะมีสิ่งร้าย ๆ เข้ามาในชีวิต ดังนั้นต้องไหว้องค์เทพให้ส่วย หรือที่รู้จักกันดีในนาม “เทพเจ้าผู้คุ้มครองดวงชะตา ซึ่งเป็นเทพผู้ทรงอิทธิฤทธิ์และมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในแต่ละปี ขอพรจากองค์ให้ส่วย นอกจากนี้ตอนปลูกบ้านและการตั้งหลุมฝังศพ ต้องให้หมอดูมาดูทิศให้ส่วย เลี่ยงไม่ให้ทับที่อยู่ขององค์ให้ส่วย จึงเห็นว่า ชาวไทยเชื้อสายจีนยังมีความกลัวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อปีชงไม่ได้สูญสลายไปจากสังคมไทย ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ อุดม เขยกีวงศ์ (2545) ที่ได้กล่าวถึงความเชื่อ “ความเชื่อเป็นความรู้สึกเชื่อมั่นศรัทธาของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่จะบันดาลให้เกิดสุขหรือทุกข์ได้ หากกระทำหรือปฏิบัติต่อความเชื่อในทางที่ถูกที่ควร ความสุขก็จะเกิดตามมา ในทางตรงกันข้ามหากกระทำสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือละเลย ความทุกข์ร้อนอาจเกิดขึ้นได้” และสอดคล้องกับความเห็นของ จารุวรรณ ธรรมวัตร (ม.ป.ป.) ที่กล่าวว่า “มนุษย์แต่ละท้องถิ่นมีปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น เมื่อประสบถึงความพิบัติ เกิดโรคภัยไข้เจ็บ เกิดภัยธรรมชาติ ปัญหาเหล่านั้นเกินความสามารถที่มนุษย์ธรรมดาจะแก้ไขได้ จึงเกิดความคิดขึ้นมาน่าจะมีความเชื่อหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติบันดาลให้เป็นไปเช่นนั้น อำนาจเหล่านั้นอาจจะเป็นเทพเจ้า

ดังนั้น เพื่อป้องกันภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้น มนุษย์จึงวิงวอนขอความช่วยเหลือจากอำนาจศักดิ์สิทธิ์เหล่านั้น โดยเชื่อว่าถ้าบอกกล่าวหรือทำให้อำนาจศักดิ์สิทธิ์นั้นพึงพอใจก็จะช่วยให้ปลอดภัย และเมื่อพ้นภัยก็ยินดีแสดงความกตัญญูตทเวที่ด้วยการเช่นสรวงบูชา หรือประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ”

2. จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อและการเปลี่ยนแปลงความเชื่อเรื่องปีขงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ได้พบว่า

2.1 ชาวไทยเชื้อสายจีนที่นี้ยังมีความเชื่อเรื่องปีขงและได้จัดพิธีแก้ปีขงตามความเชื่อเรื่องปีขงทุกปี แต่มีการเปลี่ยนแปลงบ้างในด้านเนื้อหาความเชื่อและวิธีการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องปีขง ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือ ได้รับอิทธิพลของความเชื่อและวัฒนธรรมของไทย ทำให้เนื้อหาความเชื่อเรื่องปีขงและวิธีการปฏิบัติบางอย่างมีความแตกต่างกับความเชื่อดั้งเดิมแต่มีส่วนที่คล้าย ๆ กับความเชื่อของไทย ในขณะเดียวกัน คนไทยเชื้อชาติไทยที่เข้าร่วมพิธีแก้ปีขงเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เห็นถึงการผสมกลมกลืนด้านความเชื่อและการปรับตัวของคนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ ภารดี มหำพันธ์ (2553) ที่กล่าวว่า “ชาวจีนที่เข้ามาติดต่อค้าขายหรือเข้ามาพำนักอาศัยหรือตั้งถิ่นฐานอยู่ในประเทศไทยก็ปฏิบัติตัวเช่นเดียวกับชาวจีนที่เข้าไปอยู่ในดินแดนส่วนอื่น ๆ ในโลกคือสามารถปรับตัวในเข้ากับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศที่เขาเข้าไปพำนักอาศัยอยู่ได้เป็นอย่างดี โดยไม่กระทบต่อสิ่งที่เขายึดมั่นและดำรงความเป็นจีนของเขา แม้กระนั้นก็ตามผู้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับชาวจีนในประเทศไทย เกือบทุกรายต่างมีทรรศนะว่าประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่มีอัตราการกลายชาติจากจีนเป็นไทยสูงกว่าการกลายชาติของจีนในดินแดนอื่น ๆ ... ในด้านศาสนาและลัทธิความเชื่อก็ใกล้เคียงกัน คือทั้งชาวจีน และชาวไทยต่างนับถือพุทธศาสนา แม้จะต่างนิกายกัน กล่าวคือ ชาวไทยนับถือพุทธศาสนานิกายหินยาน (ลัทธิเถรวาท) ชาวจีนนับถือพุทธศาสนานิกายมหายาน และความเชื่อเรื่องผีสงเทวดา ศาสนา และความเชื่อที่ไม่แตกต่างกันนัก ย่อมเป็นปัจจัยหรือองค์ประกอบหนึ่งที่มีส่วนส่งเสริมให้เกิดการผสมกลมกลืนกันได้” และได้สอดคล้องกับทัศนะของ ภัทรรสุวรรณจินดา (2559) ที่กล่าวว่า “ชาวจีนที่มาตั้งรกรากในประเทศไทย ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน ชาวจีนบางส่วนได้แต่งงานกับคนไทย บางส่วน

กีฬาครอบครัวอพยพเข้ามาด้วย จนชิมชั๊บและก๊ลิ้นกลายเป็นส่วนหนึ่งในสังคม มีลูกหลานเกิดและเติบโตในประเทศไทยเพิ่มจำนวนมากขึ้น คนไทยเชื้อสายจีน เหล่านี้การที่เกิดและโตมาในวัฒนธรรมแบบไทยทำให้เกิดการเรียนรู้และชิมชั๊บ วัฒนธรรมแบบไทย คนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาพุทธ บางเทศกาล ของจีนก็ถูกปรับมาให้เข้ากับศาสนาพุทธด้วย อย่างเช่น เทศกาลไหว้พระจันทร์ คนไทยเชื้อสายจีนไม่นิยมทำพิธีไหว้พระจันทร์ในช่วงกลางคืน แต่จะใช้วิธีเข้าวัด ทำบุญเพื่อความเป็นสิริมงคลแทน นอกจากนี้ยังพบว่าวัฒนธรรมด้านอาหารก็เป็น ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนไทยเชื้อสายจีนมีการเปลี่ยนแปลง อาหารที่ใช้ไหว้บางอย่าง อาจจะไม่เหมือนแบบที่จีน ก็ต้องประยุกต์เอา เพราะการอยู่ในประเทศอื่นที่ไม่ใช่ ประเทศบ้านเกิดของตนยอมทำให้คนจีนต้องรู้จักปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม และสภาพสังคมของไทย ในชีวิตของคนเรานั้นย่อมเจอกับการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ฉะนั้นจึงต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด เพื่อความสุข และความราบรื่น ในชีวิต”

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความเชื่อปิงซงของชาวไทยเชื้อสายจีนในเทศบาล เมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี มีหลายอย่าง สรุปแล้วมีปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านศาสนา และปัจจัยด้านการพัฒนาการทางการแพทย์ เป็นที่น่าสังเกตว่าปัจจัยด้านการศึกษา ครอบครัว ชาวไทยเชื้อสายจีนนิยมส่งลูกหลานไปเรียนหนังสือข้างนอก ลูกหลานได้เรียนรู้ ความคิดใหม่แล้วนำเข้ามาที่ไทย จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของความเชื่อของ ชาวจีนดั้งเดิม และในด้านพัฒนาการทางการแพทย์ทำให้คนทั่วไปได้รับความรู้ว่าการเจ็บป่วยไม่ได้เกิดจากปิงซง อาจเกิดจากอาหาร มลพิษทางสภาวะแวดล้อม เป็นต้น ซึ่งรักษาในโรงพยาบาลแก้ไขได้ จึงทำให้ความเชื่อเรื่องปิงซงของคนคลายลดน้อยลง นอกจากนี้ ในด้านการลงทุนสร้างศาลเจ้า ได้พบว่า ศาลเจ้าส่วนใหญ่ไม่ได้บูชา องค์ให้ช่วย เนื่องจากไม่มีงบประมาณและไม่มีพื้นที่พอเพื่อตั้งเทพเจ้าให้ช่วยทั้ง 60 องค์ จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิธีการปฏิบัติตามความเชื่อเรื่องปิงซง ซึ่งได้ สอดคล้องกับทัศนะของ โรเจอร์ส (Rogers, 1988, p. 357) กล่าวว่า “ความเชื่อ ของบุคคลจะเปลี่ยนแปลงได้อย่างไรขึ้นอยู่กับว่า ความเชื่อนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร และบุคคลได้ใช้ความเชื่อนั้นไปเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตมากน้อยเพียงใด...

องค์ประกอบที่เปลี่ยนไป ได้แก่ เวลา กลุ่มบุคคล วัฒนธรรมและความต้องการของบุคคลเมื่อความเชื่อเปลี่ยนแปลงไปทำให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนไปด้วยการเปลี่ยนความเชื่อ มีหลายปัจจัยที่ทำให้คนเปลี่ยนความเชื่อได้ ดังนี้ 1. ประสบการณ์ตรง โดยที่ตนเองได้ประสบกับเหตุการณ์ หรือสิ่งใหม่อื่น ๆ ที่คัดค้านกับความเชื่อเดิม 2. ความเชื่อบางอย่างได้รับการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์แล้วพบว่าไม่เป็นจริงตามที่เชื่อถือ 3. การล้มเลิกพิธีกรรมหรือประเพณีการปฏิบัติบางอย่างที่ทำสืบต่อกันมา 4. การรู้จักใช้เหตุและผลในการวิเคราะห์ความเชื่อของตนเอง หรือปฏิบัติด้วยตนเองจนรู้ความเป็นจริง”

จากการศึกษาทั้งหมด สรุปได้ว่า ชาวไทยเชื้อสายจีนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี ยังมีความเชื่อเรื่องปีชงและมีวิธีการปฏิบัติหลายอย่างตามความเชื่อเรื่องปีชง แต่เนื้อหาความเชื่อและวิธีการปฏิบัติบางอย่างได้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามกระแสสังคม บางอย่างผ่อนคลายน้อยลง แต่ยังมีบางอย่างที่ยังคงรักษาความเชื่อแบบดั้งเดิมไว้ จากผลการวิจัยได้สะท้อนให้เห็นความเข้มแข็งของความเชื่อชาวจีน และเหตุผลที่มีความเชื่อเรื่องปีชงในสังคมไทย และการผสมกลมกลืนด้านความเชื่อ ตลอดจนการปรับตัวของชาวไทยเชื้อสายจีน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรศึกษาความเชื่อเรื่องปีชงและความเชื่อโบราณต่าง ๆ ของชาวจีนที่มีผลต่อเศรษฐกิจของสังคมไทย
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความเป็นจีนและความเชื่อเรื่องปีชงในสังคมจีนปัจจุบัน ในขอบเขตที่กว้างไกลในประเทศอื่น ๆ ด้วย
3. ควรศึกษาด้านจิตวิทยาเกี่ยวกับชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นใหม่ในแง่ของการเปลี่ยนแปลงทางความคิดต่อความเชื่อโบราณของชาวจีน และปัจจัยสำคัญทางสังคมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

บรรณานุกรม

- จากรูวรรณ ธรรมวัตร. (ม.ป.ป.). *คติชาวจีน*. กรุงเทพฯ: อักษรวัฒนา.
- ฟรีน่า บลูมฟิลด์. (2533). *ความเชื่อชาวจีน*. (หยกแดง, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ยินหยาง.
- ภาวดี มหาจันทร์ และนันท์ชญา มหาจันทร์. (2553). *ตระกูลแซ่ในจังหวัดชลบุรี: วิถี และพลัง*. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภัทรภร สุวรรณจินดา และหลี่ เหวินเหลียง. (2559). *การปรับตัวทางวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน: กรณีศึกษาคนไทยเชื้อสายจีนย่านเยาวราช*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- โรเจอร์ส. (1988). *การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ*. วันที่ค้นข้อมูล 20 ตุลาคม 2559, จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Intelligence/Beliefs.htm>
- ศาลเจ้าหน้าจาช่าไท้จื้อ. (2557). *ประวัติไท้ส่วยเอี้ย*. ชลบุรี: วิหารเทพสถิตพระกิติเฉลิม.
- ศาลเจ้าหน้าจาช่าไท้จื้อ. (2542). *สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง เล่ม ๔*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทยธนาคารไทยพาณิชย์
- สมบุญรณ์ สุขสำราณ. (2530). *ความเชื่อทางศาสนาและพิธีกรรมของชุมชนชาวจีน*. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดม เขยกีวงศ์. (2545). *ประเพณีพิธีกรรมท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- Chen Yaoting (陈耀庭). (2012). *太岁神传略* (ตำนานองค์ไท้ส่วย). 北京 : 宗教文化出版社
- Wu Yucheng (吴裕成). (2009). *十二生肖* (สิบสองนักษัตร). 北京 : 中国社会科学出版社
- Wu Yucheng (吴裕成). (2003). *生肖与中国文化* (นักษัตรกับวัฒนธรรมจีน). 北京 : 人民出版社